

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 22/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om ordningsvakter och till vis- sa lagar som har samband med det

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 december 2004 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om ordningsvakter och till vissa lagar som har samband med det (RP 265/2004 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 10/2006 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- förvaltningsdirektör Janne Kerkelä, överinspektör Mika Koponen och överinspektör Reijo Lahtinen, inrikesministeriet

- tullöverinspektör Juha Vilkkö, Tullstyrelsen
- biträdande polischef Jari Liukku, polisinrättningen i Helsingfors härad
- kontaktchef Kerstin Ekman, Finlands idrott
- vice ordförande, polischef Pekka Ojala, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
- ombudsman Rita Karimäki, Finlands Polisor-
ganisationers Förbund
- professor Olli Mäenpää
- professor Kaarlo Tuori.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- justitieministeriet
- Poliisin lääninjohdon liitto ry
- Sjöbevakningsförbundet
- Tullförbundet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om ordningsvakter ändras. Dessutom föreslås smärre ändringar i lagen om privata säkerhetstjänster, lagen om sammankomster och lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnanläggningar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet.

Ett av propositionens mål är att modernisera den rättsliga regleringen av ordningsövervakningsverksamheten i syfte att säkerställa ordningsvakternas yrkesskicklighet och rättsskyd-

det för dem som blir föremål för säkerhetsåtgärder. Samtidigt ska myndighetstillsynen över ordningsövervakningsverksamheten effektiviseras. Ett mål med propositionen är också att minska den delvis överlappande regleringen av ordningsövervakningsverksamheten och bevakningsrörelsen och att göra gränsdragningen mellan myndighetsverksamheten och ordningsövervakningsverksamheten tydligare. Dessutom ska den reglering som för närvarande till vissa delar

endast finns på förordningsnivå lyftas upp till lagnivå på det sätt som grundlagen förutsätter.

I syfte att uppnå dessa mål föreslås mer detaljerade bestämmelser om de frågor som redan ingår i lagen om ordningsvakter. Som en följd av de funktionella behov som framkommit i praktiken föreslås också helt nya bestämmelser i lagen. Bestämmelserna hänför sig bl.a. till ordningsvaktens maktmedelsredskap och bärande av dem samt myndighetstillsynen över ordningsövervakningsverksamheten.

För att en person ska få förnyat godkännande som ordningsvakt förutsätts att personen har fullgjort den repetitionsutbildning för ordningsvakter som inrikesministeriet fastställer. Genom repetitionsutbildningen försöker man i synnerhet säkerställa att ordningsvakten upprätthåller sin yrkesskicklighet, eftersom en betydande del av ordningsvakterna sköter uppgifterna på andra än yrkesmässiga grunder.

Det ska vara möjligt att godkänna ordningsvakter som inte fullgjort grundutbildningen för ordningsvakter förutom för enskilda tillställningar också, för högst sex månader under ett kalenderår, för likartade tillställningar som ordnas av samma arrangör på samma plats. Genom ändringen försöker man administrativt underlätta det nuvarande förfarandet som förutsätter att arrangören hos polisen ansöker om ett godkännande för samma person separat för varje tillställning.

Av utbildare av ordningsvakter förutsätts ett separat myndighetsgodkännande som meddelas om sökanden uppfyller ett konkret krav på yrkesskicklighet. Genom detta krav försöker man förbättra och förenhetliga ordningsvaktarnas utbildning, vilket i sin tur inverkar direkt på ordningsvaktarnas yrkesskicklighet och rättsskyddet för dem som blir föremål för ordningsvaktarnas åtgärder.

Det föreslås att ordningsvaktens maktmedelsredskap och bärande av dem nu regleras uttömmande på lagnivå. Bestämmelserna om bärande av maktmedelsredskap och om hur de bärs ska minska risken för sådana farliga situationer som uppstår till följd av felaktig användning av maktmedelsredskap eller till följd av att någon rycker till sig maktmedelsredskap.

Den viktigaste ändringen i lagen om privata säkerhetstjänster gäller bestämmelsen om väktares användning av maktmedel. Det föreslås att bestämmelsen till innehållet ska motsvara bestämmelsen i tvångsmedelslagen om den allmänna rätten att gripa en person.

Bestämmelsen i lagen om sammankomster om möjligheten att utse ordningsvakter föreslås bli ändrad så, att ordningsvakter också kan utses för en offentlig tillställnings omedelbara närhet för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid tillställningen.

Lagarna avses träda i kraft två månader efter att de har antagits och blivit stadfästa.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Lagen om ordningsvakter (533/1999) trädde i kraft den 1 september 1999 som en del av lagstiftningen om mötesfrihet (FvUB 33/1998 rd — RP 148/1998 rd). För närvarande finns det mer än 50 000 beslut om godkännande som ordningsvakt.

Enligt utredning har den gällande lagen visat sig fungera rätt bra när det gäller ordningsövervakning. De största missförhållandena som lyfts

fram är dels att lagstiftningen är av så allmän natur ur myndighetstillsynens perspektiv och dels att regleringen är på fel nivå och att det inte finns något krav på repetitionsutbildning inför ett förnyat godkännande som ordningsvakt.

Ett av propositionens mål är att modernisera den rättsliga regleringen av ordningsövervakningsverksamheten i syfte att säkerställa ordningsvaktarnas yrkesskicklighet och rättsskyddet för dem blir föremål för säkerhetsåtgärder samt i syfte att effektivisera myndighetstillsynen över verksamheten. Syftet är också att elimi-

nera den delvis överlappande regleringen inom ordningsövervakningen och bevakningsrörelsen. Samtidigt görs gränsdragningen mellan myndighetsverksamheten och ordningsövervakningsverksamheten tydligare. Dessutom avser reformen att till lagnivå lyfta upp den reglering som för närvarande delvis endast finns på förordningsnivå på det sätt som 80 § i grundlagen förutsätter.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslagen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Ordningsvaksutbildningen

Regeringen föreslår att bestämmelserna om anordnande av ordningsvaksutbildning nu ska tas in på lagnivå. Utbildningen kan liksom nu ordnas av polisinsrättningarna i häraden och dessutom av vissa juridiska personer, föreningar och fysiska personer. Utskottet poängterar att det är viktigt med en bra kvalitet på utbildningen. Vid sidan av de teoretiska studierna behövs det praktisk undervisning med övningar i att hantera problemsituationer. Dessutom är det en viktig förbättring att införa repetitionsutbildning för ordningsvakter så att de kan uppdatera kunskaperna och repetera sakinnehållet i grundutbildningen.

Utbildaren måste vara separat godkänd av myndigheterna. Den viktigaste ändringen är att utbildaren måste uppfylla vissa konkreta krav på yrkesskicklighet. Kraven avses förbättra och förenhetliga utbildningen, vilket direkt inverkar på ordningsvakternas yrkesskicklighet och rättskyddet för dem som blir föremål för deras åtgärder. Utskottet betonar att de personliga egenskaperna hos den som ska godkännas som ordningsvakt speciellt måste beaktas, så att det på förhand är säkert att personen är lämplig för uppgiften.

Polisskolan föreslås ordna utbildning för dem som ska utbilda ordningsvakter. Detta avses tillförsäkra alla utbildare en enhetlig grundutbildning. Polisskolan har goda förutsättningar att ordna sådan utbildning. Skolan ordnar också nu liknande utbildning för utbildare i bevakningsrö-

relseverksamhet. Utbildningen har upplevts som lyckad och lett till ökat samarbete mellan myndigheter och utbildare.

Förbudet mot att tjänstgöra som ordningsvakt

Enligt 1 § i polislagen (493/1995) har polisen en allmän skyldighet att bl.a. upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga brott. En liknande skyldighet har ordningsvakterna på sina tjänstgöringsområden enligt 2 § i lagen om ordningsvakter. Ordningsvakterna ska också iaktta befallningar och föreskrifter som polisen meddelar.

Utskottet anser det befogat att införa en bestämmelse som i 2 a § 4 mom. i det första lagförslaget att polismän, gränsbevakningsmän och tullmän inte får vara ordningsvakter. När det gäller polisen är det i stort sett fråga om en teknisk ändring. Enligt polislagens 9 d § 2 mom., som införts genom lag 525/2005, får en polisman nämligen inte sköta en syssla som medför rättigheter eller skyldigheter som kan stå i strid med en polismands uppgifter (FvUB 10/2005 rd — RP 266/2005 rd). Av motiveringen till detta lagrum i förvaltningsutskottets betänkande FvUB 10/2005 rd framgår att bestämmelsen hindrar polismän från att tjänstgöra som ordningsvakter. Överlag uppger regeringen adekvata motiveringar till den nu aktuella lagändringen.

Polisen, gränsbevakningsväsendet och tullverket har delvis liknande uppgifter och kan också utföra uppgifter åt varandra. I den nya gränsbevakningslagen (578/2005) föreskrivs för gränsbevakningsmän mer omfattande uppgifter än förut när det gäller att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga brott (FvUB 12/2005 rd — RP 6/2005 rd). I 19 § 2 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) föreskrivs i likhet med 9 d § 2 mom. i polislagen att inte heller en gränsbevakningsman får sköta en uppgift som omfattar rättigheter och skyldigheter som kan komma att stå i strid med de uppgifter som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet.

Tullagen (1466/1999) definierar inte så noggrant begreppet tullman, som därför kan anses

avse hela personalen vid tullverket. Därför föreslår förvaltningsutskottet att bestämmelsen preciseras med "tullmän som utför tullövervakning eller tullbrottsbekämpning". Enligt utredning arbetar de tullmän som utför tullövervakning bl.a. med trafikövervakning, meddelar straffanspråk och använder vissa polisregister.

Bestämmelsen i propositionen är viktig också därför att man inte nödvändigtvis behöver ge arbetsgivaren något meddelande om bisyssla om man sporadiskt tjänstgör som ordningsvakt. Arbetsgivaren är ofta inte ens medveten om att arbetstagaren tjänstgör som ordningsvakt.

Förvaltningsbeslut

Enligt 14 § 2 mom. i den föreslagna lagen om ordningsvakter får sökanden inte något separat beslut eller någon besväransvisning om ett godkännande som ordningsvakt meddelas i enlighet med ansökan. Då får sökanden bara ett ordningsvaktkort. Förvaltningsutskottet anser att sökanden i sådana fall inte behöver få ett separat beslut med tanke på rättsskyddet. Ett förvaltningsbeslut har inte heller betydelse för övervakningen av myndighetsverksamheten i detta sammanhang.

I sitt utlåtande uppmärksammar grundlagsutskottet att det för rättssäkerheten för den som godkänts som ordningsvakt är betydelsefullt att beslutet kan förenas med villkoren och begränsningarna i 12 § 2 mom i lagförslaget. Förvaltningsutskottet menar att villkoren och begränsningarna innebär att personen inte har blivit godkänd som ordningsvakt enligt ansökan. Det betyder för sin del att ett separat förvaltningsbeslut måste meddelas med besväransvisning.

Förvaltningsutskottet tillstyrker också bestämmelserna i det andra lagförslagets 27 § 2 mom. om godkännande som väktare och 39 § 2 mom. om utförare av säkerhetsskyddsuppgifter i enlighet med det som sagts ovan och i den form som de står i propositionen.

Utskottet konstaterar ytterligare att också 20 § i passlagen (671/2006) föreskriver att sökanden inte behöver få något separat förvaltningsbeslut om passet beviljas i enlighet med an-

sökan (FvUB 13/2006 rd — GrUU 27/2005 rd — RP 25/2005 rd).

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om ordningsvakter

2 a §. Utseende till ordningsvakt och tjänstgöring som ordningsvakt. I 10 § 2 mom. i den gällande lagen om ordningsvakter föreskrivs att med beaktande av en tillställnings omfattning och natur samt av andra särskilda skäl kan polis-inrättningen på den ort där tillställningen ordnas, som ordningsvakt vid en enskild tillställning godkänna också en person som inte är utbildad ordningsvakt.

Motsvarande bestämmelse föreslås nu bli införd i 2 a § 2 mom. kompletterad med att en person som inte är utbildad ordningsvakt kan godkännas som ordningsvakt vid likartade tillställningar som avses i lagen om sammankomster (530/1999) och som ordnas av samma arrangör på samma plats för högst sex månader under ett kalenderår. En sådan ordningsvakt har inte samma befogenheter som en utbildad ordningsvakt att gripa personer eller hålla dem i förvar och inte heller att bära maktmedelsredskap.

Trots att befogenheterna är begränsade är ett halvt år enligt grundlagsutskottets åsikt en ganska lång period. Den föreslagna bestämmelsen gör det möjligt att placera ut ordningsvakter som saknar utbildning för ordningsvakter nästan permanent vid tillställningar som ordnas t.ex. under hela sommarsäsongen och bidrar den vägen till att urholka utbildningskravet. Med beaktande dessutom av att den grundläggande utbildningen för ordningsvakter numera är en tre dagars kurs bör möjligheten att godkänna en ordningsvakt som saknar utbildning för uppgiften begränsas mycket mer, anser grundlagsutskottet.

Förvaltningsutskottet omfattar grundlagsutskottets utlåtande på denna punkt och föreslår därför att maximitiden om sex månader i 2 a § 2 mom. minskas till fyra månader. Samtidigt föreslår förvaltningsutskottet att tidsfristen ska in-

falla under en ettårsperiod i stället för under ett kalenderår.

Förvaltningsutskottet anser att ansvaret för ordning och säkerhet inte bör överlätas på enbart utbildade ordningsvakter vid en tillställning. Därför föreslår utskottet att 2 a § 2 mom. ska föreskriva att det vid en tillställning bör finnas ett tillräckligt antal ordningsvakter som åtminstone har avlagt grundkursen. För tydlighetens skull konstaterar utskottet att det också är möjligt att utan några ordningsvakter alls hålla tillställningar som avses i lagen om sammankomster.

Förvaltningsutskottet föreslår att 2 a § 2 mom. lyder enligt följande: "Med beaktande av en tillställnings omfattning och natur samt av andra särskilda skäl kan polisinsättningen på den ort där tillställningen ordnas som ordningsvakt vid en enskild tillställning enligt lagen om sammankomster eller vid likartade tillställningar som ordnas av samma arrangör på samma plats för högst *fyra* månader under ett *år* godkänna också en person som endast uppfyller kraven i 12 § 1 mom. 1 och 2 punkten. En sådan ordningsvakt har inte de befogenheter som anges i 7 § 2 och 3 mom. *Vid tillställningar för vilka utses en i detta moment avsedd ordningsvakt skall alltid också finnas ett tillräckligt antal ordningsvakter som uppfyller villkoren i 12 § 2 eller 3 mom.*"

Av 2 a § 4 mom. i lagförslaget framgår att en polisman, gränsbevakningsman eller tullman inte kan tjänstgöra som ordningsvakt. Med hänvisning till den allmänna motiveringen ovan i betänkandet föreslår förvaltningsutskottet att "tullman" i momentet preciseras enligt följande: "En polisman, *en* gränsbevakningsman eller *en* tullman *som utför tullövervakning eller tullbrottsbekämpning* får inte vara ordningsvakt."

10 §. Maktmedelsredskap och hur de bärs. I 1 mom. förtecknas de tillåtna maktmedelsredskapen för ordningsvakter. Med hänvisning till 11 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) föreslår förvaltningsutskottet att också knippförband av plast nämns i lagtexten utöver handklovar. Eftersom förteckningen är avsedd att vara uttömmande fö-

reslår förvaltningsutskottet att 10 § 1 mom. formuleras så här: "*Tillåtna maktmedelsredskap* för en ordningsvakt är gasspray enligt 11 § i skjutvapenlagen (1/1998), samt handklovar, *knippförband av plast* och högst 70 centimeter långa batonger."

20 §. Återkallande av godkännande som ordningsvakt. Enligt 20 § 2 mom. i lagförslaget "kan" ett godkännande som ordningsvakt återkallas helt och hållet eller för viss tid enligt förutsättningarna i 1—3 punkten. Det är då fråga om att personen inte längre uppfyller villkoren för godkännande som ordningsvakt eller genom dom som har vunnit laga kraft har dömts för ett brott som visar att han eller hon är olämplig för sin uppgift eller på ett väsentligt sätt har brutit mot villkor eller begränsningar som förenats med godkännandet som ordningsvakt. Utskottet föreslår att ordalydelsen skärps så att godkännandet "bör" återkallas om villkoren i 2 mom. uppfylls. För att oskäligheter ska kunna undvikas kvarstår möjligheten enligt 3 mom. att utfärda en varning i stället för att återkalla godkännandet.

26 §. Straff. Med anledning av de ändringar som gjorts i lagen om ordningsvakter genom lag 847/2006 föreslår utskottet att det i 26 § 1 mom. 1 punkten i lagförslaget tas in en hänvisning till 7 § 6 mom. om ordningsvaktens rätt att placera den som tagits i förvar endast i en tillåten förvaringslokal samt om ordningsvaktens skyldighet att upprätta en anmälan om förvar och lämna in den till polisinsättningen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om ordningsövervakningsförseelse. Momentets 2 punkt gäller polismän, gränsbevakningsmän och dessutom tullmän. I likhet med det som föreskrivs i 2 a § 4 mom. föreslår utskottet att "tullman" preciseras till "en tullman *som utför tullövervakning eller tullbrottsbekämpning*".

28 §. Närmare bestämmelser. Enligt 28 § 1 mom. 2 punkten föreskrivs genom förordning av inrikesministeriet om hållande i förvar och om lokaler som används för detta ändamål. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att

denna fullständigt öppna regleringsfullmakt för ministeriet står helt klart i strid med bestämmelsen i 7 § 3 mom. i grundlagen om att rättigheter för den som berövats sin frihet ska tryggas genom lag. Förvaltningsutskottet föreslår följaktligen att 1 mom. 2 punkten stryks för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Samtidigt blir 1 mom. 3—6 punkten i propositionen 1 mom. 2—5 punkten.

Förvaltningsutskottet påpekar att lagen om ordningsvakter kompletterats med bestämmelser om en tillvaratagen persons rättigheter och behandling genom lag 847/2006, som trädde i kraft den 1 oktober 2006 (FvUB 14/2006 rd—RP 90/2005 rd).

I kraftträdandebestämmelsen. Utskottet föreslår att tidsfristen i 3 mom. i propositionen förlängs till den 31 mars 2007. Det innebär att en ordningsvakt som fullgjort den kurs för ordningsvakter i användningen av maktmedel som avses i inrikesministeriets föreskrift (SM-1999-911/Tu-53) får fram till nämnda datum i ordningsövervakningsuppgifter bära gasspray utan att på godkänt sätt ha fullgjort den utbildning som avses i 10 § 2 mom.

Vidare föreslår utskottet i 4 mom. att ett godkännande att anordna utbildning för ordningsvakter och att vara utbildare vid denna utbildning som var giltigt när lagen träder i kraft ger rätt att ordna grundutbildning för ordningsvakter och repetitionsutbildning för ordningsvakter samt att vara utbildare vid denna utbildning fram till den 31 mars 2007 på det sätt som avses i beslutet.

2. Lag om ändring av lagen om privata säkerhetstjänster

Utskottet tillstyrker lagförslag 2 utan ändringar.

3. Lag om ändring av 18 § i lagen om sammankomster

18 §. Ordningsvakter. I paragrafen föreskrivs det att arrangören av en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning kan utse ordnings-

vakter som avses i lagen om ordningsvakter för den allmänna sammankomsten eller offentliga tillställningen och dess omedelbara närhet för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid sammankomsten eller tillställningen. I lagen om sammankomster (530/1999) avses med allmänna sammankomster demonstrationer eller andra tillställningar som ordnas i syfte att utöva mötesfriheten och i vilka även andra än de som uttryckligen inbjudits kan delta eller följa (2 § 2 mom.). Med offentliga tillställningar åter avses bl.a. nöjeställningar, tävlingar och uppvisningar som är öppna för allmänheten (2 § 3 mom.).

Grundlagsutskottet underströk i sin bedömning av lagstiftningen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet att begreppet "omedelbara närhet" måste tolkas snävt (GrUU 49/2004 rd). Normalt avses med begreppet ett litet område av gatan eller vägen strax utanför entrédörren till en rörelse. På samma sätt bör begreppet "omedelbara närhet" tolkas snävt i annan lagstiftning om ordningsvaktens och liknande personers tjänstgöringsområde, påpekar grundlagsutskottet i sitt utlåtande om den nu aktuella propositionen. För tydlighetens vill förvaltningsutskottet i egenskap av betänkandekommitté poängtera att begreppet "omedelbara närhet" också snävt tolkat givetvis måste bedömas utifrån varje specifikt ordningsövervakningsuppdrag enligt lagen om sammankomster. De allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som avses i lagen om sammankomster kan vara helt olika till karaktären. Det essentiella här är vilket område som i varje enskilt fall med hänsyn till upprätthållandet av ordning och säkerhet ska anses vara "omedelbara närhet".

Av grundlagsutskottets utlåtande framgår det också att vid sporadiska offentliga tillställningar kan en ordningsvaktens tjänstgöringsområde på goda grunder också omfatta de leder och parkeringsområden som nämns i propositionen. Men med tanke på den nämnda tolkningsprincipen och bestämmelsens noggranna avgränsning är det problematiskt att hänvisa till områdets omfattning med uttrycket "omedelbar närhet". Därför anser grundlagsutskottet att lagförslaget bör

ses över och kompletteras med att en ordningsvaks tjänstgöringsområde också kan omfatta parkeringsområden som är nödvändiga för en offentlig tillställning och infartsleder till dem. Dessutom bör prövningsrätten i bestämmelsen styras så att tjänstgöringsområdet inte blir större än vad som är absolut nödvändigt för att upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten.

Förvaltningsutskottet föreslår att 18 § godkänns med följande lydelse: "Arrangören av en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning kan utse ordningsvakter som avses i lagen om ordningsvakter (533/1999) för den allmänna sammankomsten eller offentliga tillställningen och dess omedelbara närhet för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid sammankomsten eller tillställningen. *Ordningsvakter kan också utses för parkeringsområden som är nödvändiga för en allmän sammankomst eller offentlig tillställning och infartsleder till dem samt för andra likartade områden i anknytning till tillställningen. Ordningsvakternas tjänstgöringsområde får dock inte bli större än vad som är absolut nödvändigt för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid en allmän sammankomst eller offentlig tillställning och i dess omedelbara närhet samt på parkeringsplatserna, på infartslederna till dem och andra likartade områden i anknytning till tillställningen.* Bestämmelser om ordningsvakternas befogenheter finns i den nämnda lagen. I fråga om rätten att avbryta en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning eller rätten att bestämma att den skall avslutas gäller dock bestämmelserna i denna lag."

Utskottet vill för tydlighetens skull ännu påpeka att det första nya stycket om parkeringsområden och infartsleder till dem samt andra likartade områden i anknytning till tillställningen inte bestämmer innehållet i uttrycket "omedelbara närhet" utan är en fristående premiss. Den andra meningen som utskottet fogat till 18 § innehåller en begränsande klausul för rätten att utse ordningsvakter.

4. Lag om ändring av 10 § i lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnanläggningar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet

Utskottet tillstyrker lagförslag 4 utan ändringar.

Lagstiftningsordning

Förvaltningsutskottet har till följd av grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning strukit 2 punkten i 28 § 1 mom. i propositionen. Därmed kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslag 2 och 4 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 och 3 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

*Utskottets ändringsförslag***1.****Lag****om ändring av lagen om ordningsvakter**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 22 april 1999 om ordningsvakter (533/1999) 9 a, 10 a och 10 b §,
 sådana de lyder, 9 a § i lag 285/2002 samt 10 a och 10 b § i lag 622/2003,
ändras 2, 10 och 11—13 §,
 av dem 10 § sådan den lyder i nämnda lag 622/2003, samt 11 och 13 § sådana de lyder delvis ändrade i sist nämnda lag *och* 12 § *sådan den lyder delvis ändrad i lag 847/2006*, samt
fogas till lagen nya 2 a och 14—28 §, varvid den nuvarande 14 § blir en ny 29 §, som följer:

2 §
 (Som i RP)

2 a §

Utseende till ordningsvakt och tjänstgöring som ordningsvakt

(1 mom. som i RP)

Med beaktande av en tillställnings omfattning och natur samt av andra särskilda skäl kan polisinsättningen på den ort där tillställningen ordnas som ordningsvakt vid en enskild tillställning enligt lagen om sammankomster eller vid likartade tillställningar som ordnas av samma arrangör på samma plats för högst *fyra* månader under ett *år* godkänna också en person som endast uppfyller kraven i 12 § 1 mom. 1 och 2 punkten. En sådan ordningsvakt har inte de befogenheter som anges i 7 § 2 och 3 mom. *Vid tillställningar för vilka utses en i detta moment avsedd ordningsvakt skall alltid också finnas ett tillräckligt antal ordningsvakter som uppfyller villkoren i 12 § 2 eller 3 mom.*

(3 mom. som i RP)

En polisman, en gränsbevakningsman eller en tullman som *utför tullövervakning eller tullbrottsbekämpning* får inte vara ordningsvakt.

10 §

Maktmedelsredskap och hur de bärs

Tillåtna maktmedelsredskap för en ordningsvakt (utesl) är gasspray enligt 11 § i skjutvapenlagen (1/1998), samt handklovar, *knippförband av plast* och högst 70 centimeter långa batonger.
 (2 och 3 mom. som i RP)

11—19 §
 (Som i RP)

20 §

Återkallande av godkännande som ordningsvakt

(1 mom. som i RP)

Ett godkännande som ordningsvakt *skall* återkallas helt och hållet eller för viss tid, om ordningsvakten

(2 mom. 1—3 punkten som i RP)

(3 mom. som i RP)

21—25 §
 (Som i RP)

26 §

Straff

En ordningsvakt som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1) försummar sin handlingsplikt enligt 2 § 2 mom., 4 eller 5 § eller 6 § 1 mom. *eller underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 § 6 mom.,*

(2—4 punkten som i RP)

skall för *ordningsövervakningsförseelse* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag.

För ordningsövervakningsförseelse döms också

(1 punkten som i RP)

2) en polisman, en gränsbevakningsman eller en tullman som utför tullövervakning eller tullbrottsbekämpning som i strid med 2 a § 4 mom. tjänstgör som ordningsvakt,

(3 och 4 punkten som i RP)

(3 mom. som i RP)

27 §

(Som i RP)

28 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av inrikesministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om

(1 mom. 1 punkten som i RP)

(1 mom. 2 punkten *utesl.*)

(1 mom. 2—5 punkten som 1 mom. 3—6 punkten i RP)

(2 mom. som i RP)

29 §

(Som i RP)

(1 och 2 mom. som i RP)

En ordningsvakt som på godkänt sätt fullgjort den kurs för ordningsvakter i användningen av maktmedel som avses i inrikesministeriets föreskrift (SM-1999-911/Tu-53) får fram till den 31 mars 2007 i ordningsövervakningsuppgifter bära gasspray utan att den utbildning som avses i 10 § 2 mom. i denna lag fullgjorts på godkänt sätt.

Ett godkännande att anordna utbildning för ordningsvakter och att vara utbildare vid denna utbildning som var giltigt när denna lag trädde i kraft ger rätt att ordna grundutbildning för ordningsvakter och repetitionsutbildning för ordningsvakter samt att vara utbildare vid denna utbildning fram till den 31 mars 2007 på det område som beslutet avser. Inrikesministeriet kan dock återkalla godkännandet under de förutsättningar som anges i 22 och 23 §.

3.

Lag**om ändring av 18 § i lagen om sammankomster**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 april 1999 om sammankomster (530/1999) 18 § som följer:

18 §

Ordningsvakter

Arrangören av en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning kan utse ordningsvakter som avses i lagen om ordningsvakter (533/1999) för den allmänna sammankomsten eller offentliga tillställningen och dess omedelbara närhet för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid sammankomsten eller tillställningen. *Ordningsvakter kan också utses för parkeringsområden som är nödvändiga för en enskild allmän sammankomst eller offentlig tillställning och infartsleder till dem samt för andra likartade områden i anknytning till tillställningen. Ordningsvakternas tjänstgöringsområde får dock inte bli större*

än vad som är absolut nödvändigt för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid en allmän sammankomst eller offentlig tillställning och i dess omedelbara närhet samt på parkeringsplatserna, på infartslederna till dem och andra likartade områden i anknytning till tillställningen. Bestämmelser om ordningsvakternas befogenheter finns i den nämnda lagen. I fråga om rätten att avbryta en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning eller rätten att bestämma att den skall avslutas gäller dock bestämmelserna i denna lag.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 17 november 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Janina Andersson /gröna
Nils-Anders Granvik /sv
Lasse Hautala /cent
Rakel Hiltunen /sd
Hannu Hoskonen /cent
Esko Kurvinen /saml

Lauri Kähkönen /sd
Heli Paasio /sd
Mauri Salo /cent
Satu Taiveaho /sd
Tapani Tölle /cent
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.